

זהו^ב, ומיהו צתר נישואין צריכה מיאון אם היה לדעתה, ואין הפרש בין נשואי אמה ואחיה לנשואי קרובים אחרים, והא דתנן אמה ואחיה ארצא דמילתא קתני, אבל השיאיה^א שלא לדעתה אפילו מיאון אינה צריכה. ופי' לדעתה לרצונה ושלא לדעתה שלא לרצונה.

טז

במה מדליקין^א. עד כאן פיסול פתילות ומכאן ואילך פסול שמנים, הכין פירושא עד ולא צופת פיסול פתילות, מן ולא צופת ולהלן פיסול שמנים. ודאמ' שעה איצטריכא ליה שאם עשה פתילת שעה בנר ונתן עליה שמן והדליקה מותרת, ולא גזרינן פיסול פתילות אטו פיסול לשמנים, ומהאי טעמא נהגו כולי עלמא שלא^א להדליק פתילה של שעה בשבת^ב.

איש ונפיק מינה חורבה, ואמר' בשאמר לה נאמנת עלי לומר שלא פייסתי. וזה ששאלת למה אין חוששין שמה פייס בשאר תנאים כגון על מנת שתתני לי מאתים זוז וכיוצא בו, הכא אם פייס ומחלה התנאי נמצא הגט בטל והיא אשת איש כמו שהיתה והיינו חורבה, אבל אם התנה עליה שתתן לו מאתים זוז או שתשמש את אביו ומחל לה התנאי הרי נמצא הגט קיים, ואם נאמר על גט קיים שאינו קיים מה איכפת לן ומאי חורבה נפיק מינה^ב, הילכך ליכא למיחש.

טז

יבמות פרק בית שמאי^א. תדע דזה שאמרה המשנה קטנה שהשיאתה אמה ואחיה, ולא אמרה שקדושה, משום דקדושי קטנה לאו מידי מששא אית

שינויי נוסחאות

טז 1 בח"א: קדשוה. **טז** 1 כ"ה בכ"י וכ"כ הראשונים מתשובת רבינו. 2 בהעתקת רד"צ: בשולי הגליון של כתה"י איתא: "וזה עדות שאי אפשר להוימה שכ"י הוה היה תחת יד המגיד משנה אחר שהעתיק התשובה הזאת להרי"ף שבכאן ט"ז אות באות והוא חי בשנת קלה באלף זה והיה חברו של הר"ן", ובכ"י לפנינו ליתא [ומ"ש שחי בשנת קלה והיה חברו של הר"ן עיין שם הגדולים בערכו].

פסול שמנים שנתן השעוה על הפתילה בנר כדרך שעושים בשמנים, וקא משמע לן שאם עשה כרך שעוה סביב הפתילה מדליקין בה. אבל הרמב"ן והר"ן והמאירי כתבו שרבינו כתב בתשובה שאין מדליקין בפתילה של שעה אלא אם כן נתן עליה שמן. והב"י אור"ח רסד כתב שמאחר שדעת רבינו בהלכות שמדליקין בו כמו שכתב הרא"ש עליו יש לסמוך יותר מן התשובה שכתבו בשם רבינו, [ועיין ב"ח שם שמתוך כך כתב לחלק בין שעוה שאינה מותכת שאין מדליקין בה לשעוה מותכת שמדליקין בה, וע"ע שו"ע הגרש"ז שם קו"א ג]. אמנם לפנינו בתשובה זו מבואר שאף שגירסת רבינו פסול פתילות אטו פסול שמנים הרי הוא מפרש כדעת חכמי נרבונא דקא משמע לן שאם נתן שמן על פתילה של שעה מדליקין בה. ועיין רשב"א שם ד"ה שעוה מתשובת רב שרירא גאון ואבוקה של שעוה ששאלת, לא חזינן מעולם מאן דאדליק בשעוה בבי שמשי וכל רבוותא דחזינן הוו אסרינן, וכ"כ הרא"ש שם סי' א מספר העתים מתשובת הגאונים וששאלתם אם מותר לכרוך שעוה על הפתילה של פשתן ולהדליק בה בשבת, כך ראינו דאסור לעשות כן דקאמר ולא בזפת ולא בשעוה ותני עלה עד כאן פסול פתילות מכאן ואילך פסול שמנים ואמרינן עלה פשיטא שעוה איצטריכא ליה מהו דתימא לפתילה נמי לא קא משמע לן לפתילה שעוה שריא להדליק בה אבל במקום שמן לא, וע"ע תשובות הרדב"ז ח"ה סי' רמז. ודעת בעל המאור שם והתוספות שם ד"ה עד כאן שמדליקין בפתילה של שעה אף בלא שמן, ועיין רשב"א שם ורא"ש שם שכ"ד רש"י. ובדעת הרמב"ם עיין מ"מ שם שכתב שדעתו שאין מדליקין בפתילה של שעה אם לא נתן עליה שמן, אבל הכ"מ שם כתב שאין

ב הגהת הגרא"ז: תמוה דהא אם לא נתנה זקוקה ליבום [גיטין דף עד א] ואם כן הרי איסור כרת, איברא דאם לא קבע זמן אינה מתייבמת כמו שכתב הרמב"ם בפרק ח [מהלכות גירושין הלכה כב] מכל מקום קשה בקבע זמן, ובעיקר הקושיא יש לומר דלא שנו שמה פייס אלא לבטל הגט.

טז נכפל בח"א סי' רסז עיין ציונים שם. **א** קז, ב. **ב** הגהת הגרא"י: מפשט הלשון נראה דאפילו קבלה קידושין בעצמה גם כן לאו כלום הוא ואינה צריכה מיאון, אמנם הר"י ברזילי כתב גם כן בשם הרי"ף בסתם כמובא בכ"י [אה"ע] סי' (קנד) [קנה], אבל כבר הקשו על זה [הראשונים יבמות שם] ממתניתין [שם שם, א] דממאנין ארוסות אם כן בקידושין לבד גם כן צריכה מיאון, ומוכרחים לחלק שמה דאמרינן דקידושי קטנה לית בהו מששא גם לענין מיאון היינו כשאמה ואחיה קבלו בעדה את הקידושין אבל אם בעצמה קבלה את קדושיה צריכה מיאון ולא אמרינן בה דקידושין קטנה לאו מידי מששא אית בהו, ע"כ.

טז הובא במ"מ שבת ה, ח, ונזכר ברמב"ן מלחמות שבת ח, ב מדפי הרי"ף, ר"ן שם ומאירי שם כ, ב. **א** שבת כ, ב, הלכות שם ח, ב מדפי הרי"ף. **ב** עיין רא"ש שם סי' א שכתב שחכמי נרבונא גורסים "מהו דתימא על ידי פתילה נמי לא", ומפרשים דהיינו שנתן שמן על פתילה של שעה וקא משמע לן שאם נתן עליה שמן מדליקין בה אבל אם לא נתן עליה שמן אין מדליקין בה. והביא גירסת רבינו "מהו דתימא נגזור פסול פתילות אטו פסול שמנים", ופירש דבריו שנגזור פסול פתילות שכרך שעוה סביב הפתילה אטו